

Oponentský posudek rigorózní práce

Mgr. Jitka Hájková:

Faktory ovlivňující proces samoléčení

Téma práce bylo zvoleno s ohledem na aktuálnost v dnešní společnosti a z hlediska studií prováděných v oblasti sociální farmacie velmi vhodně. Kladně považuji i to, že autorka navazuje na diplomovou práci a že v této oblasti získala širší přehled již na základě praxe v lékárně.

Práce má celkem 131 stran textu včetně tabulek a grafů a 42 citací literatury. Členění je klasické: úvod, teoretická část, metodická část, vlastní šetření, diskuze a závěr, použitá literatura a přílohy. Je psaná přehledně a také ke grafům a tabulkám nemám zásadní připomínky. U převzatých tabulek měl by být přesněji určen zdroj – nestačí uvést jen SÚKL.

Teoretickou část považuji za přehlednou, i když trochu nevyváženou. Např. vývoj farmacie a spotřeba léčiv by si jistě zasloužila širší údaje a ne jen několik roků po r. 2000, resp. 1991. Srovnání struktur léčiv je již podrobnější. Další kapitoly o užívání léčiv vychází z údajů prakticky jen české literatury a zde autorka mohla si více všimnout odborné cizí literatury, zvláště německé, když uvádí, že tuto řeč zná a kde je řada prací v odborném tisku. Citovat „Zdravotnické noviny“ nepokládám za nejšťastnější i když jejich úroveň nehodnotím negativně. Připomínku mám i k používání pojmu zdravotník – právní podklady hovoří o „zdravotnických pracovnících“, stejně tak se v teorii zdravotnictví spíše hovoří u poruchách zdraví než o chorobě. Bohužel odborná terminologie v oblasti sociálního lékařství a farmacie není ani pro mnohé farmaceutické pracovníky či lékaře silnou stránku (proto autorka volila sdělení, že lék, léčivý přípravek a léčivo je synonymum). **Celkové hodnocení teoretické části za zdařilou a odpovídající cíli práce.** Diskutovat by se mohlo o originalnosti IZP systému a zejména o charakteru a potřebě samoléčení. Mohla by autorka zde uvést, kde je zájem péče o zdraví a kde obchodní zájmy farmaceutických výrobců? Jak hodnotí úroveň reklamy na léky?

Metodická část je přehledná – snad zde by autorka měla vysvětlit co je to fakulta sociální a klinické farmacie na str. 57.

Vlastní šetření, prezentace výsledků a diskuze a závěr je bezesporu nejdůležitějším úsekem práce a zde nemám připomínek. Zpracování umožňuje tyto dílčí výsledky z jednoho města zařadit do sledovaného souboru na katedře. Tím vysvětlují i jednotnou legendu tabulek a získávání ojedinelých odpovědí, které bude možno zhodnotit až v konečném souboru.

Závěry práce jsou vypracovány opravdu jasně a srozumitelně se znalostí poslání lékárníka. Při hodnocení této práce mne napadlo, že kdyby některý náš politik či dokonce ministr zdravotnictví si přečetl závěry tohoto objektivního průzkumu, tak by asi jinak mluvil o postavení lékárníka v moderní společnosti. Proto autorce doporučuji výsledky publikovat.

Předložená práce plně odpovídá požadavkům kladených na rigorózní práci. Je experimentální a přináší objektivní výsledky. I přes drobné nedostatky práci hodnotím jako výbornou a doporučuji práci k obhajobě.

Hradec Králové 21.6.2006

Prof. RNDr. PhDr. Jan Solich, C.Sc.

